

Mediji i informiranje

Opći sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 160/13
U Luxembourg, 13. prosinca 2013.

Presuda u predmetu T-240/10
Mađarska/Komisija

Opći sud poništava odluke Komisije o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificiranog krumpira Amflora

Komisija je povrijedila postupovna pravila za odobravanje GMO-a u Uniji

Na području Europske unije genetski modificirani organizmi (GMO) mogu se ispuštati u okoliš ili stavljati na tržište samo ako za to postoji odobrenje, koje je podložno posebnim uvjetima i dodijeljeno za točno određene namjene, nakon znanstvene procjene rizika.

Uređenje odobravanja sastoji se od dvaju različitih postupaka koji se primjenjuju u ovisnosti o planiranom korištenju GMO-a. Prvi, koji je uređen Direktivom 2001/18/EZ¹, ima za cilj odobravanje GMO-a s ciljem njihovog namjernog ispuštanja u okoliš. U okviru tog postupka, država članica je u načelu ta koja izdaje odobrenje poduzeću koje joj podnosi zahtjev u tu svrhu. Međutim, druge države članice kao i Komisija mogu iznijeti prigovore u pogledu planirane odluke o odobrenju.

Drugi postupak odobravanja, uspostavljen Uredbom 1829/2003², odnosi se na genetski modificiranu hranu i hranu za životinje. U tom slučaju, zahtjev za odobrenje ocjenjuje se na razini Unije.

Ako je u okviru prvog postupka uložen prigovor ili je u okviru drugoga podnesen zahtjev za odobrenje, konačnu odluku o odobrenju donose Komisija ili Vijeće, na temelju znanstvenih mišljenja Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA).

U tim slučajevima, Komisiji pomažu dva odbora³ sastavljena od predstavnika država članica, koji daju svoja mišljenja uzimajući u obzir mišljenja EFSA-e. Ako je mišljenje nadležnog odbora u prilog odobrenju GMO-a, Komisija dodjeljuje odobrenje. U suprotnom slučaju, ili ako nikakvo mišljenje nije dano, Komisija podnosi prijedlog odobrenja Vijeću, koje ga može dodijeliti ili ga odbiti. Ako Vijeće ne donese odluku, Komisija dodjeljuje odobrenje.

Društvo BASF Plant Science GmbH je, s jedne strane, preko društva kćeri, zatražilo od švedskih tijela odobrenje za stavljanje na tržište genetski modificiranog krumpira Amflora s ciljem njegovog uzgoja i korištenja u industrijske svrhe. S obzirom na to da je više država članica iznijelo očitovanja o tom zahtjevu, donošenje konačne odluke je povjereno tijelima Unije.

S druge strane, društvo BASF je izravno pokrenulo postupak odobravanja pred tijelima Unije s ciljem proizvodnje hrane za životinje od tog krumpira. Taj drugi zahtjev je također obuhvaćao hipotezu slučajne prisutnosti GMO-a u tragovima u hrani i hrani za životinje.

Nakon što je u 2005. dobila pozitivna mišljenja EFSA-e, Komisija je podnijela prijedloge odobrenja odborima i zatim, u nedostatku njihovog mišljenja, Vijeću, koje nije donijelo odluku. Posljedično, Komisija je mogla u tom stadiju dodijeliti tražena odobrenja. Međutim, dobivši, tijekom postupaka

¹ Direktiva 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. ožujka 2001. o namjernom ispuštanju genetski modificiranih organizama u okoliš i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/220/EEZ (SL L 106, str. 1.).

² Uredba (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje (SL L 268, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 30., str. 167.).

³ Konkretno, radi se o Regulatornom odboru za ispuštanje genetski modificiranih organizama u okoliš, uspostavljenog Direktivom 2001/18/EZ, i Stalnom odboru za lanac prehrane i zdravlje životinja, iz Uredbe (EZ) br. 1829/2003.

odobravanja, informacije o neusklađenosti više različitih znanstvenih mišljenja EFSA-e, Komisija nije dodijelila odobrenja, nego je odlučila ponovno se savjetovati s tim tijelom radi razjašnjenja tih mišljenja. U lipnju 2009., EFSA je usvojila konsolidirano znanstveno mišljenje u kojem je (uz postojanje manjinskih mišljenja koja se ne slažu sa zaključcima) potvrdila da krumpir Amflora ne predstavlja rizik ni za zdravlje ljudi ni za okoliš. Nastavno na to mišljenje, Komisija nije uputila nove nacрте odluka o odobrenju nadležnim odborima i odlukom od 2. ožujka 2010.⁴ dodijelila je tražena odobrenja.

Ocjenjujući da krumpir Amflora ipak predstavlja rizik za zdravlje ljudi i životinja kao i za okoliš, Mađarska je podnijela tužbu za poništenje protiv odluka Komisije o odobrenju. Francuska, Luksemburg, Austrija i Poljska su intervenirale tijekom postupka u potporu tužbenog zahtjeva Mađarske.

Svojom današnjom presudom Opći sud utvrđuje, najprije, da Komisija, prije donošenja pobijanih odluka, nije nadležnim odborima podnijela izmijenjene nacрте tih odluka, uz priloženo konsolidirano mišljenje EFSA-e iz 2009. i manjinska mišljenja. Naime, ako izreke pobijanih odluka i jesu istovjetne onima iz nacрта odluka prvotno podnesenih nadležnim odborima i Vijeću, to nije slučaj i sa znanstvenom osnovom na temelju koje je Komisija donijela te odluke. U skladu s time, Opći sud ističe da je, odlučivši zatražiti konsolidirano mišljenje od EFSA-e i temeljeći pobijane odluke posebno na tom mišljenju bez dopuštanja nadležnim odborima da zauzmu stajalište ni o mišljenju ni o nacrtima izmijenjenih odluka, **Komisija odstupila od pravila postupaka odobravanja.**

U tom kontekstu, Opći sud ocjenjuje da su **ishod postupka ili sadržaj pobijanih odluka mogli biti suštinski drukčiji da je Komisija poštivala ta pravila.** Naime, s obzirom na to da su glasovi o ranijim nacrtima u odborima bili vrlo podijeljeni i da su zaključci konsolidiranog mišljenja EFSA-e iz 2009., kojem su priložena manjinska mišljenja, izrazili više nesigurnosti nego ranija mišljenja EFSA-e, nije se moglo isključiti da su članovi odborâ mogli revidirati svoja stajališta i odlučiti za ili protiv zatraženih odobrenja. Povrh toga, ukoliko bi bilo doneseno negativno mišljenje ili u slučaju nepostojanja ikakvog mišljenja odborâ, Komisija bi bila dužna podnijeti prijedloge odobrenja Vijeću, koje bi moglo odlučiti za ili protiv odobrenja o kojima je riječ. Komisija bi tek po okončanju tog postupka, u nedostatku odluke Vijeća, mogla donijeti svoje odluke.

U tom pogledu, Opći sud zaključuje da dodavanje, u nacрте pobijanih odluka, obrazloženja koje upućuje na novo mišljenje EFSA-e kao znanstvenu osnovu, predstavlja suštinsku izmjenu tih nacрта u odnosu na njihovu raniju verziju. Posljedično, **te se odluke ne mogu smatrati istovjetnima ranijim nacrtima i prijedlozima.** K tome, konsolidirano mišljenje iz 2009., koje sadrži značajne razlike u odnosu na ranija mišljenja EFSA-e, treba smatrati novom suštinskom procjenom, a ne samo formalnu potvrdu procjena rizika sadržanih u ranijim mišljenjima.

Imajući to u vidu, **budući da je Komisija bitno povrijedila svoje postupovne obveze, Opći sud poništava pobijane odluke.**

NAPOMENA: Žalba koja se odnosi isključivo na pravna pitanja može se podnijeti Sudu protiv odluke Općeg suda u roku od dva mjeseca od obavijesti o odluci.

NAPOMENA: Tužba za poništenje služi za poništenje akata institucija Unije koji su protivni pravu Unije. Pod određenim uvjetima države članice, europske institucije i pojedinci mogu podnijeti tužbu za poništenje Sudu ili Općem sudu. Ukoliko je tužba osnovana, akt će se poništiti. Dotična institucija mora popuniti eventualnu pravnu prazninu nastalu poništenjem akta.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Opći sud.

⁴ Odluka Komisije 2010/135/EU od 2. ožujka 2010. o stavljanju na tržište, u skladu s Direktivom 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, krumpira (*Solanum tuberosum* L. linije EH92-527-1), genetski modificiranog radi dobivanja škroba s povećanim udjelom amilopektina (SL L 53, str. 11.) i Odluka Komisije 2010/136/EU od 2. ožujka 2010. o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje proizvedene od genetski modificiranog krumpira EH92-527-1 (BPS-25271-9) i slučajne ili tehnički neizbježne prisutnosti tog krumpira u hrani i drugim proizvodima namijenjenim hrani za životinje, u skladu s [Uredbom br. 1829/2003] (SL L 53, str. 15.).

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708